

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Een praktische opdracht

---

1 maximumscore 1

zuurstof

2 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat buis Q als controlebuis dient.

3 maximumscore 1

voorbeeld van een juiste conclusie:

Pissebedden geven koolstofdioxide af aan de lucht.

Opmerking

Voor een antwoord als "Kalkwater wordt troebel" geen punt toekennen.

Loopsnelheid en ademhaling

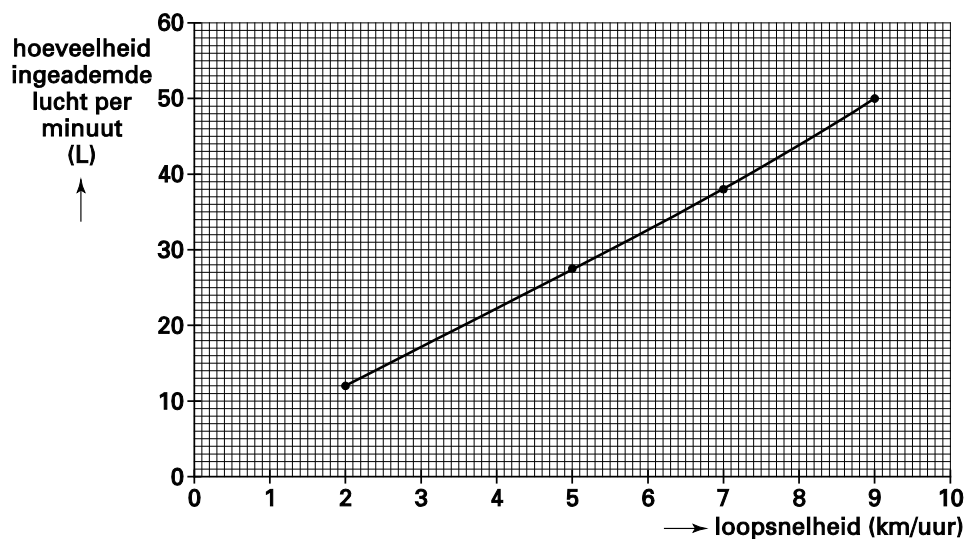
4 D

5 maximumscore 1

(20 x 2,5 =) 50

6 maximumscore 2

voorbeeld van een juist diagram:

- bij de assen staan de juiste grootheden en eenheden 1
- de vier waarden uit de tabel (drie gegeven en één berekend) zijn juist uitgezet en door een lijn met elkaar verbonden 1

7 maximumscore 1

Bij loopsnelheid 7, met een uitleg waaruit blijkt dat dan de meeste verbranding optreedt.

Smaak

---

8 B

9 B

Trommelvliesbuisjes

---

10 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat geluidstrillingen dan niet goed opgevangen / doorgegeven kunnen worden.

11 B

Problemen met de lever

---

12 maximumscore 2

- weinig vetten 1
- uit de uitleg moet blijken dat het emulgeren van vetten/de vetvertering minder goed verloopt (doordat de lever minder gal maakt) 1

De menstruatiecyclus

---

13 D

14 maximumscore 1

Cijfer 2, met een uitleg waaruit blijkt dat in dat diagram de dikte van het baarmoederslijmvlies niet afneemt.

15 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat de pil ovulatie voorkomt.

De navelstreng

---

16 C

17 A

Eiwit in een maaltijd

---

18 maximumscore 2

het juiste antwoord:

deel 1, want deel 1 bevat $(1,5 \times 2) + 2 + 16 = 21$ gram eiwit
en deel 2 bevat $(1,5 \times 3,5) = 5,25$ gram eiwit

- de juiste waarden uit de voedingsmiddelentabel gebruikt 1
- de juiste uitkomst en conclusie 1

Sikkelcel-ziekte

---

19 B

20 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat (door vermindering van de doorbloeding) in een weefsel gebrek aan zuurstof/voedingsstoffen ontstaat / ophoping van afvalstoffen ontstaat.

21 C

Een maagzweer

---

22 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat maagzuur (de meeste) bacteriën doodt.

23 B

Spataders

---

24 maximumscore 1

Tekening 2, met een uitleg waaruit blijkt dat het daar weergegeven bloedvat de dunste wand heeft.

25 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de kleppen de terugstroming van het bloed tegengaan / de doorstroming van het bloed bevorderen.

26 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat vrouwelijke hormonen de kans op spataders vergroten.

27 maximumscore 1

een juist ingevulde tabel:

uitspraken	juist	onjuist
Door het regelmatig bewegen van de voeten en de benen wordt het stromen van het bloed bevorderd.	X	
Bloed uit de voeten stroomt naar de beenader.	X	

Opmerking

Alleen voor een volledig juist ingevulde tabel wordt één punt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 C

29 maximumscore 1

voorbeeld van een juiste functie:

- het aanvoeren van zuurstof / voedingsstoffen / hormonen
- het afvoeren van afvalstoffen / koolstofdioxide

De mannelijke voortplantingsorganen

---

30 maximumscore 2

- deel P = zaadblaasje
- deel Q = prostaat

1

1

31 B

Een oogonderzoek

---

32 maximumscore 1

(bovenste) holle ader

33 B

34 D

35 maximumscore 1

een juist ingevulde tabel:

	ja	nee
Er liggen kegeltjes in de blinde vlek.		X
Er liggen kegeltjes in de gele vlek.	X	

Opmerking

Alleen voor een volledig juist ingevulde tabel wordt één punt toegekend.

Jicht

---

36 C

37 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat vlees veel eiwit bevat.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Witlof

---

38 B

39 B

Konijnen

---

40 maximumscore 2

- Papillon 1
- 1b-3b-5b-6b 1

41 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat het gebit van een konijn voortdurend slijt.

42 C

43 maximumscore 1

300 (gram)

44 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat groenvoer veel vocht bevat.

45 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat in die periode de jongen gezoogd worden.

46 maximumscore 1

(cijfer) 5

47 maximumscore 2

- eiwitten en vitaminen (B en K) 1
- uit de uitleg moet blijken dat hij dan minder natte keutels kan eten 1

48 maximumscore 1

Nee, met een uitleg waaruit blijkt dat een bacterie geen celkern heeft.

49 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat in de winter de omstandigheden voor wilde konijnen ongunstig zijn / voor tamme konijnen de voedingsomstandigheden het hele jaar gelijk zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

50 maximumscore 1

Uit de uitleg moet blijken dat de jongen van een nestvlieder bij de geboorte verder ontwikkeld zijn dan bij een nestblijver.

51 maximumscore 1

Letter P, met een uitleg waaruit blijkt dat de poot zodanig gebouwd is dat het dier harder kan lopen / hoger kan springen.

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinerator in de applicatie Wolf:

- de scores van alle kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 juni te accorderen.

Ook na 28 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.